

Р. Ю. Березій,

аспірант кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ НА ІНВЕСТИЦІЙНОМУ РИНКУ

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

цепція інтегрованого ризик-менеджменту діяльності банку є недосконалою. Слід відзначити, що на нашу думку, проблема не стільки у розроблених рекомендаціях (таких як Базель II, чи Базель III, МСФЗ, інші), а в неготовності банківської спільноти їх повністю реалізовувати та впроваджувати у своїй діяльності.

На нашу думку, існують два підходи, які серед інших найбільш достойні для побудови ефективної політики управління ризиками. Перша з них — економічний капітал, друга управління активами та пасивами банку (Assets liability management — ALM). Важливим фактором є й те, що ці підходи між собою тісно корелюють, тобто зміна у підходах управління активами та пасивами банку вплине на рівень економічного капіталу, як і зміна до вимог економічного капіталу змусить менеджмент банку переглянути підходи до управління активами та пасивами.

ALM є практикою управління банківською діяльністю, яка спрямована на те, що рішення, вжиті по відношенню до структури та управління активами та зобов'язаннями, є скоординованими. Дану політику можна ідентифікувати як безперервний процес розробки, здійснення, моніторингу та перегляду стратегій та заходів, пов'язаних з активами та зобов'язаннями банку, для досягнення мети з урахуванням ризиків (зовнішніх та внутрішніх) та інших обмежень.

Традиційно ALM була зосереджена головним чином на ризиках, пов'язаних із зміною процентних ставок, дотриманням позицій тощо. Однак на даний час, спектр вирішення проблем є набагато ширшим та глибшим, у цілому можна констатувати, що дана політика дозволяє управляти не тільки всіма фінансовими ризиками банку, а й специфічними, на зразок ризику репутації, юридичного, ризику країни тощо.

Справедливим є твердження, що діяльність банку є ніщо інше, як управління набором інструментів із забезпеченням максимальної прибутковості при заданому рівні толерантності до ризику. На даний момент, глибоко досліджено ряд оптимізаційних моделей по управлінню портфелями проектів. Однак у таких класичних моделях, як: імунізація портфеля відносно паралельного зсуву кривої доходності; факторна імунізація; модель Марковіца; теорія очікуваної корисності; оптимізації портфелів за допомогою опціонів; методика SPAN, проблематично, або повністю не можливо, врахувати можливість майбутньої перебудови портфелю, тобто дані моделі ефективні тільки для одного стаціонарного періоду.

Отже, дані фактори дають нам змогу відібрати серед інших модель ALM як базову, для адекватного управління ризиками, як у період підйому економіки, так і в період фінансових криз, що відповідно, дає змогу активізувати діяльність фінансово-кредитних установ на інвестиційному ринку.

Концепція ALM припускає що стан портфелю досліджується у фіксований момент часу $t \in \{1, 2, 3, \dots, T_{\max}\}$, де перший момент відповідає поточній даті, а T_{\max} називається горизонтом планування [2]. В кожен із моментів інвестор (банк) приймає рішення щодо структури портфелю, а також його фінансових цілей. Однак, існує цілий ряд факторів невизначеності, які можуть приймати певні значення в досліджуваній період $t — \{1, 2, 3, \dots, T_{\max}\}$. Відповідно, в моделі ALM генерується ряд сценаріїв зміни даних факторів, які мають деревовидну структуру.

Генерація даних сценаріїв має дуже важливе значення у моделі управління активами та пасивами, від якої залежить подальша адекватність результатів оптимізації. Важливим аспектом є те, що сценарії, які розглядаються при оптимізації, не розглядаються в якості найсприятливішого сценарію розвитку майбутнього. Проте, множина вибраних сценаріїв покликана об'єктивно відобразити можливості майбутньої зміни економічної ситуації, враховуючи при цьому всі можливі обставини, які можуть вплинути на динаміку портфеля.

У даній моделі необхідно враховувати залежність між факторами та їх кореляцію. Наприклад, особливістю останньої фінансової кризи було те, що вирішення проблеми ліквідності не гарантувало відновлення фінансування реального сектора економіки, так як проблема полягала в зниженні схильності до ризику не тільки у банків, але й у позичальників. Дана ситуація є підтвердженням гіпотези фінансової нестабільності Х. Мінські [3]. Відпо-

відно, ми можемо бачити, наскільки важливим є коректне введення первинних даних, врахування специфічних умов ринку і врахування історичного періоду вибірки.

Підсумовуючи, слід зазначити, що застосовуючи ALM на практиці, дотримуючись основних критеріїв, таких як адекватність введених даних, інвестор (банк) може оптимізувати свої активи та пасиви, тим самим забезпечуючи максимальний рівень доходності при заданому рівні толерантності до ризику.

Список літератури:

1. Олексій Хаб'юк. Банківське регулювання та нагляд через призму рекомендацій Базельського комітету: Монографія. — Івано-Франківськ: ОППО; Снятин: ПрутПринт, 2008. — 260 с.

2. Гаращенко Ф. Г., Кулян В. Р., Рутицкая В. В. Качественный анализ математических моделей инвестиционного менеджмента// Кибернетика и вычислительная техника. — 2005. — № 148. — С. 3—10.

3. Gordon L. Clark, Alicia Haydock Munnell, Michael Orszag. The Oxford Handbook of pensions and retirement income — 2006. — 850.

УДК 330.322.2

Ю. К. Беседа,

аспирант кафедри финансов и банковского дела,
младший научный сотрудник,
Донецкий национальный университет

РАЗВИТИЕ ФИНАНСОВО-ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА СУБЪЕКТОВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ КАК ПРОЦЕСС АКТИВИЗАЦИИ ИХ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

При достижении субъектами реального сектора экономики оптимальной точки своего развития показатели эффективности финансово-инвестиционного потенциала субъектов реального сектора указывают на получение положительного результата и дальнейшую перспективу развития деятельности субъектов реального сектора экономики. Результативный подход к определению сущности финансово-инвестиционного потенциала субъектов реального сектора экономики рассматривает финансово-инвестиционный потенциал в качестве уже сформировавшейся упорядоченной системы применения совокупности финансовых, инвес-